

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

25 oktober 2005

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Filip Dewinter en Jan Penris –

**betreffende de inrichting van heroplevingszones in achtergestelde buurten
in de Vlaamse steden**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
uitgebracht door de heer Sven Gatz**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jan Penris.

Vaste leden:

mevrouw Monique Moens, de heren Jan Penris, Erik Tack, Christian Verougstraete, Rob Verreycken;

de dames Cathy Berx, Hilde Crevits, de heer Tom Dehaene, mevrouw Veerle Heeren;

mevrouw Hilde Eeckhout, de heer Sven Gatz, mevrouw Dominique Guns;

de dames Else De Wachter, Caroline Gennez, Michèle Hostekint.

Plaatsvervangers:

de heren Felix Strackx, Wim Van Dijck, Roland Van Goethem, Jorgen Verstrepen, John Vrancken;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, mevrouw Monica Van Kerrebroeck, de heer Johan Verstreken;

de heren Marc Cordeel, Hugo Philtjens, Gilbert Van Baelen;

de heren Marcel Logist, Chokri Mahassine, Jan Roegiers.

Toegevoegde leden:

mevrouw Mieke Vogels;

de heer Bart De Wever.

Zie:

367 (2004-2005)

– Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
I. TOELICHTING	4
II. BESPREKING.....	5
III.STEMMING	6

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen besprak het voorstel van resolutie van de heren Filip Dewinter en Jan Penris betreffende de inrichting van heroplevingszones in achtergestelde buurten in de Vlaamse steden op 6 oktober 2005.

Het voorstel van resolutie werd verworpen met 6 stemmen tegen 5.

I. TOELICHTING

De heer *Jan Penris* stelt vast dat de bevoegdheid stedenbeleid tot nu toe niet veel aan bod kwam in de commissie. De resolutie die hij samen met de heer Filip Dewinter heeft ingediend, brengt het stedenbeleid onder de aandacht. De grotere Vlaamse steden worden volgens de indieners steeds meer geconfronteerd met probleemwijken. Het gaat om wijken met hoge criminaliteit, gettovorming van bepaalde bevolkingsgroepen, hoge werkloosheid, verkrotting, verloedering en een overconcentratie aan vreemdelingen. Die wijken worden geconfronteerd met een ‘witte vlucht’, een vlucht van de autochtone Vlamingen. Spreker stelt trouwens dat de Vlaming in het algemeen in toenemende mate de steden ontvlucht. De indieners wijten de stadsvlucht aan een toenemende onveiligheid, maar ook en vooral aan een vreemdingsgevoel bij de oorspronkelijke autochtone inwoners.

Volgens de heer Penris worden de vrijgekomen huizen ingenomen door “weinig tot helemaal niet geïntegreerde vreemdelingen, asielzoekers en illegalen, mensen met een volledig verschillende culturele achtergrond, die vaak elkaar – laat staan de Vlamingen – niet begrijpen”.

Spreker wijst erop dat ook de middenstand en de KMO's de probleemwijken verlaten. Hij ziet volgende redenen voor die dalende economische activiteit in de steden: het verlies van klanten, de toenemende onveiligheid, de hoge lokale belastingsdruk, het krimpende winkelaanbod en het slechte imago van de buurt. Hij trekt de aandacht op wat hij de oneerlijke concurrentie noemt van “dubieuze handelszaken die alle mogelijke wettelijke voorschriften aan hun laars lappen” en hij heeft het dan vooral over, wat hij noemt, de zogenaamde ‘etnische ondernemers’ en over ‘imago-overlagende’ winkels zoals nacht- en belwinkels die

niet in orde zijn met de wet op de handelspraktijken en met de hygiënische voorschriften.

Voor de indieners van het voorstel van resolutie vormt de middenstand het cement voor de sociale netwerken en een leefbare buurt. Voor de wijkbewoners is het verdwijnen van vertrouwde winkels in de buurt een vrij ingrijpende gebeurtenis. Het wegtrekken van die winkels, “vaste ankerpunten voor de oorspronkelijke bewoners”, kan voor de bewoners de aanleiding zijn om ook de wijk te verlaten. De heer Penris spreekt hierbij van een vicieuze cirkel: “Mensen trekken weg uit probleemwijken omdat zij zich vervreemd voelen en niet meer terechtkunnen bij een lokale middenstand, en lokale middenstanders trekken weg omdat zij geen klanten meer hebben. Dat leidt tot leegstand en verloedering.”

Die vicieuze cirkel kan volgens de indieners alleen doorbroken worden door specifieke acties, zijnde een welgerichte steun aan de middenstand van een probleemwijk. De heer Penris stelt dat het opnieuw aantrekken van Vlaamse middenstanders naar probleembuurten ertoe zal leiden dat ook de autochtone bevolking zal blijven en dat er zelfs nieuwe autochtonen zullen worden aangetrokken.

Het Vlaams Belang meent dat buitenlandse voorbeelden gevolgd moeten worden en dat de huidige probleemwijken ‘heroplevingzones of vrijzones’ moeten worden. In die zones willen de indieners een tijdelijke vrijstelling van bepaalde fiscale verplichtingen instellen voor de middenstand. In Frankrijk is een systeem van ‘Zones franches urbaines’ (ZFU) ingesteld in het kader van het ‘heropwaarderingspact voor steden’ van 1996. Thans zijn er in Frankrijk 85 van die zones opgericht.

Het doel van de ZFU is een diepteverandering teweeg te brengen in het leven van buurten waar sociaal-economische problemen zich opstapelen. Bijzondere aandacht gaat in die zones naar het handhaven van de openbare orde, het leveren van kwaliteitsdiensten op administratief, economisch en cultureel vlak en op het vlak van het onderwijs.

Om de levenskwaliteit te verbeteren, moet er ook een impuls gegeven worden aan de economische activiteit en de werkgelegenheid. Daartoe gelden in de ZFU gunstmaatregelen inzake inkomensbelastingen, onroerende voorheffing, werkgeversbijdragen bij indienstneming van een werknemer, sociale bijdragen als zelfstandige en gunsttarieven bij overname van

een handelsfonds. Het gunstregime is beperkt in de tijd – meestal tot vijf jaar – en geldt slechts indien de ondernemer of middenstander daadwerkelijk minimaal vijf jaar in de zone werkzaam is.

Het Vlaams Belang stelt voor om het Franse voorbeeld te volgen en ‘heroplevingszones’ op te richten, waar ondernemers en middenstanders fiscale en andere tegemoetkomingen kunnen krijgen van de overheid (de stad, de Vlaamse en de federale overheid). Daardoor kunnen de nadelen waarmee de middenstanders worden geconfronteerd bij vestiging in een probleemwijk, worden gecompenseerd. Behalve die steun aan ondernemers vragen de indieners van het voorstel van resolutie eveneens ondersteunende maatregelen tot verbetering van de kwaliteit van de huisvesting, door bijzondere voordelen te verlenen bij aankoop en renovatie van huizen in die wijken. Bovendien moet een dergelijk beleid ook gepaard gaan met een actieve culturele politiek en een ‘assimilatiepolitiek’ die het Vlaamse karakter van de wijk versterkt. Onontbeerlijk is ook een permanente aanpak op lange termijn van de veiligheid en de properheid van de buurt en van de dienstverlening aan de bevolking, aldus de heer Penris.

Al die overwegingen brachten de indieners ertoe een voorstel van resolutie in te dienen waarin in tien punten aan de Vlaamse Regering wordt gevraagd een systeem van ‘heroplevingszones’ uit te werken voor de probleemwijken in onze steden. Spreker somt de punten op zoals die te vinden zijn in het voorstel van resolutie.

II. BESPREKING

De heer *Sven Gatz* vindt de voorgestelde resolutie op het eerste gezicht interessant, maar plaatst toch een aantal kanttekeningen. De voorgestelde maatregelen zijn zeer verregaand en vergen een nadere beschouwing. Maar het gros van de voorstellen behoort tot federale bevoegdheden en spreker stelt de vraag in hoeverre de commissie federale materies moet behandelen. Voorts zegt de heer Gatz te hebben vernomen dat het Franse voorbeeld, waarnaar wordt verwezen, niet geheel zonder discussie is in de Europese Unie. De Europese Commissie onderzoekt of die ‘zones franches’ in het kader van het vrije verkeer van goederen, diensten en kapitaal wel conform zijn aan het Europees Verdrag.

Misschien zitten er in de voorstellen wel enkele maatregelen die soelaas kunnen brengen in stedelijke probleemwijken, aldus de heer Gatz, maar met

de aankleding van het voorstel kan spreker zich niet akkoord verklaren. Hij stoort zich aan uitdrukkingen zoals ‘ontaarde probleemwijken’, ‘overconcentratie van vreemdelingen’, ‘zogenaamd etnische ondernemers’. Studies van onder meer het Hoger Instituut voor de Arbeid hebben uitgewezen dat het etnische ondernemerschap juist een vrij positieve kracht is. Gaandeweg verbreden die ondernemers hun producten en hun cliënteel en zetten uiteindelijk de stap naar andere vormen van ondernemerschap. Het voorstel van resolutie benadert die evolutie veel te pejoratief. “Als wij er al zouden in slagen in probleemwijken opnieuw een bloeiende middenstand op gang te brengen, dan kan enige concurrentie tussen allochtone en autochtone handelszaken geen kwaad. Men heeft fraudeurs in alle groepen en er moet tegen opgetreden worden, maar dat mag geen reden zijn om alle allochtone ondernemers te stigmatiseren” meent de heer Gatz.

Volgens de heer Gatz schetst het tiende punt van het beschikkend gedeelte de eigenlijke strekking van het voorstel van resolutie. Alles wordt openlijk gekaderd in een ‘actieve culturele en assimilatiepolitiek’. Dat is volledig in de lijn van de politieke overtuiging van de indieners, maar de heer Gatz heeft daarover een andere en meer genuanceerde mening. Daarom kan het voorstel niet op zijn steun rekenen.

De heer *Jan Penris* zegt goed te verstaan dat de heer Gatz er een andere mening op na houdt. Het is maar goed dat er verschillende standpunten aan bod kunnen en mogen komen. De opmerking dat het voorstel federale materies aansnijdt, wijst volgens spreker op de onvolkomenheid van de staatshervorming, en thans blijkt dat die onvolkomenheid ook in het stedenbeleid kwalijke gevolgen heeft. Hij geeft toe dat een initiatief zoals die ‘zones franches’ in Frankrijk slechts met medewerking van de lokale en de federale overheid kan uitgewerkt worden. Maar de indieners laten zich door die spreiding van bevoegdheden niet hinderen om het voorstel toch te lanceren.

Ook wat de mogelijke Europese kritiek betreft, geeft de heer Penris de heer Gatz gelijk. Hij weet dat het Franse model in onderzoek is bij de Europese instanties. Maar hij weet ook dat de Franse overheid de Europese kritiek weerlegt met, volgens de indieners, zeer valabele argumenten. Het feit dat er nog altijd 85 zones operatief zijn, bewijst dat er nog geen veroordeling is uitgesproken. Wel vindt de heer Penris het geraadzaam om inzake de toepassing van Europese regelgeving zo voorzichtig mogelijk te zijn.

III. STEMMING

Het voorstel van resolutie van de heren Filip Dewinter en Jan Penris betreffende de inrichting van heroplevingszones in achtergestelde buurten in de Vlaamse steden wordt verworpen met 6 stemmen tegen 5.

De verslaggever,

De waarnemende voorzitter,

Sven GATZ

Else DE WACHTER
